

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/33, p. 605-624

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12582>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Doç. Dr. Kubilay KOLUKIRIK –
Doç. Dr. Gülay KARŞICI – Doç. Dr. Zeki NACAĞCI

This article was checked by iThenticate.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAOKUL MÜZİK DERSİ MÜFREDATININ TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜNÜ GELECEK NESİLLERE AKTARMADAKİ ROLÜ (Karamürsel Örneği)

Akın KEÇECİ*

ÖZET

Kültürün öğelerinden biri olan müzik, şüphesiz kültürün gelecek nesillere aktarımında önemli bir role sahiptir. Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarından biri de kültürel değerleri benimseyen, koruyan, geliştiren bireyler yetiştirmektir. Ayrıca müzik dersi öğretim programında Türk toplumsal-kültürel yaşamına ilişkin belirtiler ve yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanımak şeklinde amaçlar bulunmaktadır. Bu çalışma ile Millî Eğitim Bakanlığı Ortaokul Müzik Dersi 2006-2017 yılları arasında uygulanan Öğretim Programının Türk müzik kültürünü gelecek nesillere aktarmadaki rolü incelenmiştir. Öğretim programının Türk müzik kültürünü gelecek nesillere aktarmadaki yeterliliği 8. sınıf düzeyindeki öğrenci görüşlerine dayanarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla 8. sınıf öğrencilerine tarama (survey) yöntemi uygulanmıştır. Hazırlanan 21 soruluk anket ile, araştırmaya destek veren öğrencilerin 8. sınıf düzeyinde millî müzik kültürüne yönelik bilgi düzeyleri ölçülmüştür. Yapılan araştırmanın örneklemini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kocaeli ili Karamürsel ilçesindeki altı farklı ortaokulda öğrenim gören 8. sınıf öğrencisi toplam 317 öğrenci oluşturmuştur.

Araştırmanın sonucunda öğrencilerin millî müzik kültürüne yönelik bilgi sorularına yeterli düzeyde doğru cevap veremedikleri, bunun sonucunda da eğitim programının Türk müzik kültürünü aktarmada tam anlamıyla yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programında müzik kültürümüzü yansıtan eserler, bölgesel müzik kimliklerimiz ve uygun örnekleri, aşıklık geleneğimiz, çalgılarımız, millî müzik kültürümüzün oluşmasına katkı sunmuş sanatçılarımız ve tarihi şahsiyetlerimiz gibi kültürü yansıtan konuların bulunması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Müzik eğitimi, Müzik kültürü, Kültür aktarımı

* Öğretmen-MEB, El-mek: a_kececi@hotmail.com

**THE ROLE OF THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION
SECONDARY SCHOOL MUSIC LESSON CURRICULUM ON THE
TRANSFER OF TURKISH MUSICAL CULTURE TO FUTURE
GENERATIONS**

(Example Of Karamürsel City)

ABSTRACT

Music, which is one of the cultural objects, undoubtedly has an important role in the transmission of the culture to future generations. One of the general aims of Turkish National Education is to educate individuals who adopt, protect and develop cultural values. In addition, there are aims to familiarize the Turkish socio-cultural life with the local, regional, national and international music genres in the music lesson curriculum. With this study the role of the Secondary School Music Lesson Curriculum (2006-2017), prepared by Ministry of Education, in transferring the Turkish music culture to future generations was examined. In this study, the proficiency of the teaching program in transferring Turkish musical culture to future generations has been tried to be determined according to the opinions of students at the 8th grade level. For this purpose, a survey method was applied to 8th grade students. With a questionnaire of 21 questions, the level of knowledge of national music culture at the 8th grade level of the students who supported the research was measured. The sample of the research was composed of 317 8th grade students from six different secondary schools in Kocaeli province, Karamürsel district in 2016-2017 Educational Year.

As a result of the research, it was determined that the students could not give a sufficient and correct answer to the questions about the national musical culture and that the training program was not fully adequate for the transmission of the Turkish musical culture

It has been proposed that the Secondary School Music Lesson Teaching Program should include subjects that reflect our musical culture, our regional music identities and appropriate examples, our minstrelsy tradition, our instruments, our artists who contributed to the formation of national music cultures and our historical personalities.

STRUCTURED ABSTRACT

Preamble

In all cultures, music plays an important role in conveying all the vital, geographical and economic factors that it has in the next generation. Music and culture influence and direct each other in every context. The great changes in the social life affect the music and it is observed that works which reflect the present life are given.

One of the general aims of the Turkish National Education is to "educate individuals who adopt, protect and develop cultural values". Within the general objectives of the music lesson program, there are also expectations regarding the Turkish socio-cultural life and aims to

Turkish Studies

recognize local, regional, national and international musical cultures. In this study, it was aimed to determine the adequacy of the Middle School Music Course Program – which was applied between 2006-2017- in transferring Turkish musical culture to future generations. Accurate transmission of music culture is necessary for future generations to learn Turkish music culture correctly. This study is important in determining the sufficiency of the curriculum and presenting solutions to the problems of transferring music cultures.

Method

In this study, literature search was performed first. Then Scan method was applied to collect data. The collected data were analyzed at the end of the survey. Analyzed data were interpreted in tables and graphs. The centre of the research is composed of 8th grade students who are studying in the Karamürsel district of Kocaeli province. The sample of the research is 80 students in Nazmi Oğuz Secondary School, 70 students in Atatürk Secondary School, 30 students in Bekir İlhami Fatma Nedime Calp Secondary School, 40 students in Imam Hatip Secondary School, 70 students from 4 Temmuz Secondary School and 27 students from Güzel Kıyı Secondary School who are studying in Kocaeli province Karamürsel district in 2016-2017 academic year. It consists of a total of 317 students.

A questionnaire was prepared during the collection of data. The prepared questionnaire applied 20 students to be tested for reliability and the questionnaire was finalized. For the application of the questionnaire, the required permissions were obtained from the district National Education Directorate and district governorship. The questionnaire was applied to the 8th grade students who were educated in Karamürsel in 2016-2017 education year on 28-31 May 2017. 317 of the 365 questionnaires were found appropriate. The questionnaires were implemented by music teachers under the supervision of the deputy principal. After the application and collection of the questionnaire which was prepared to determine the role of the secondary school music course curriculum to the next generation of Turkish music cultures was completed and the questionnaires were individually numbered, counted and dumped. The answers were entered exactly as they were told in the computer environment, then similar responses were grouped into tables and graphics.

Results and Interpretation

The question “Have the curriculum included cultural transfer within its aims? constituted the first sub-problem of the study. As a result of examining the music lesson curriculum of the Ministry of National Education, it has been found that there is a unit about music culture but it has been determined that the aims related to Turkish music culture are not sufficient. It was seen that 3 of the 14 aims were related to the music culture. These aims are:

1. To recognize local, regional, national and international music cultures,

2. To ensure that they have the music culture and accumulation that reinforces our national unity and facilitates the integration with the world.

3. To understand the views of Atatürk about the development of Turkish music and to ensure that they grow up as culturally committed individuals who carry a torch for Atatürk's principles and reforms.

The second sub-problem of the research is "Is there Turkish music culture within the achievements?" It has been observed that the secondary school has a theme called "Music Culture" at the 5th, 6th, 7th and 8th grades but in this theme, the achievements reflecting the national musical culture are inadequate.

The third sub-problem of the research is "Do 8th grade students have enough knowledge about Turkish music?" When the results of the questionnaires have were evaluated, it was observed that 96% of the students did not know the meaning of the "kopuz", the Turkish historical musical instrument, 98% of them could not give an example to the threnody which has an important place in our culture, 44% of the students did not know folk music instrument, 69% of the students did not know Turkish Classical Music instruments and 98% of the students did not have the necessary knowledge about traditional Turkish classical music. This indicates that the group of students, who completed the curriculum, could not get enough information about Turkish music culture.

Result

When the findings of the research are examined, it is seen that the Secondary School Music Course Program, which was implemented between the years 2006-2017 by the Ministry of National Education, could not transfer our national music culture to the students literally. It is considered that minstrelsy tradition that is important for our music culture, instruments which we have played and developed throughout history, our regional music identities and their appropriate examples, our artists and historical figures who contributed to the formation of national music culture and works reflecting our music culture must be reproduced in accordance with the student's level. It is thought that when the above-mentioned topics are found more in the curriculum, students will be aware of this issue and contribute to culture transfer. As a result of the questionnaire survey, it is envisaged that the answers given by the students in the subjects that are needed to be known in terms of national culture are not sufficient in these fields and this situation will cause problems in transferring our music culture to future generations. As mentioned in the research, culture transfer is realized through music and music reflects many elements from culture. There are units related to national culture in the Turkish lessons and social studies course programs prepared by the Ministry of National Education. For the continuation of the national music culture, it is thought that it is important to have a unit by the name of "national musical culture" in the music lesson education program in terms of students' learning about our music culture and to have necessary equipments. While curriculums are being prepared, evaluation of the program from a holistic point of view and simultaneous planning of the themes related to national culture

Turkish Studies

among the lessons will contribute to a better understanding of the subjects by the student.

It is thought that the works in the Middle School Music Course Program should be selected from the folk songs and songs that are appropriate to the students' levels and that form the basis of our music culture and that these works should be played. When the new curriculum implemented in the 2017-2018 academic year was examined, it was found that there was no relevant change related to the mentioned topics. It has been considered that the works to be carried out for the survival and transfer of our national music culture will contribute to the cultural development of the future generations and the preservation of our culture.

Keywords: Culture, Music education, Musical culture, Culture transfer

GİRİŞ

Türk Milli Eğitiminin genel amaçları içerisinde "Kültürel değerleri benimseyen, koruyan, geliştiren bireyler yetiştirilmesi"; müzik dersi programının genel amaçları içerisinde de "Türk toplumsal-kültürel yaşamına ilişkin beklentiler ile yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak" şeklinde amaçlar bulunmaktadır. Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2006-2017 yılları arasında uygulanan orta okul müzik dersi müfredatının Türk müzik kültürünü gelecek nesillere aktarılmasında yeterliliğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Müzik Eğitimi: En yalın ve özlü anlatımıyla eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk,1979,s.25). Müzik eğitimi ise bireylerin müziksel davranışlarında müziksel yaşayışlar yoluyla istendik davranışlar meydana getirme süreci olarak tanımlanabilir.

Müzik kültürünün doğru bir şekilde aktarılması, gelecek nesillerin Türk müzik kültürünü doğru bir şekilde öğrenmesi için gereklidir. Bu çalışma müfredatın yeterliliğini tespit ederek müzik kültürünün aktarımındaki sorunlara çözüm önerileri sunması açısından önemlidir.

İMİK (2012), *Türk Kültürünün Yaşatılmasında Müziğin Önemi ve Genç Dinleyiciler Üzerindeki Etkisi* adlı makalesinde, dinleyicilerin müzik eserlerinde kullanılan melodi, çalgı, söz vb. öğelere ait kültürel içeriklerden büyük oranda etkilendiğini, kültürel yapımızın müzik eserlerimize yansıtılmasının kültürümüzün korunması ve yaşatılmasında büyük önem taşıdığını ve özellikle Türk kültürünü yeterince yansıtmayan bir müzik anlayışına doğru yönelmekte olduğumuzu tespit etmiştir.

AÇIL, Ahmet, (2015), *Yaşayan Aşıklık Geleneğinin Müzik Eğitime Etki ve Katkıları (Sivas İli Örneği)* adlı yüksek lisans tezinde aşıklık kültürünü incelemiş, aşıklık geleneği ve icra biçimlerinin müzik eğitimine etki/katkı sağladığı sonucuna varmıştır.

AKSU, Cahit (2015), *Türkiye'nin Geliştirilecek Ortaokul Müzik Öğretimprogramında Bulunması Gereken Bazı Genel Amaçlar* adlı makalesinde hazırlanacak olan İlkokul-ortaokul müzik dersi müfredatlarında olması gereken konular ve genel amaçlar hakkında bilgi vermiş ve diğer ülkelerle kıyaslamalar yapmıştır. Aksu bu makalesinde mevcut programın diğer ülkelere göre yoğun olduğunu, doğaçlama ile müzikte yaratıcılık konularına daha fazla yer verilmesi gerektiğini, genel amaçlarda teknoloji kullanıma yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

KÜLTÜR NEDİR? KÜLTÜR VE MÜZİK İLİŞKİSİ NASILDIR?

Güvenç'e göre "Kültür ya da uygarlık, bir toplumun üyesi olarak insanoğlunun öğrendiği bilgi, sanat, gelenek, görenek vb. yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür" (Güvenç, 1984,s.102).

Kültür toplumların tarihsel süreç içerisinde biriktirdikleri yaşama kabiliyet ve yeteneklerinin tümüdür. Ayrıca Turan kültürü "Bir toplumda geçerli olan ve gelenek halinde devam eden her türlü dil, duygu, düşünce, inanç, sanat ve yaşayış öğelerinin tümüdür" (Turan, 1990, s.13) diye tanımlar.

Kültürün en önemli öğelerinden biri de şüphesiz müzik kültürüdür. Müzik toplumların tarihleri boyunca onların yaşantıları hakkında birçok bilgi aktarmaktadır. Budak'a göre müzik kültürü "ulusa özgü müziksel düşünce, davranış, sanat ve yaşayış öğelerinin tümü olmaktadır" (Budak,2006,s.7)."Müzik" ya da "kültür" sözcüklerinin tek başına anlamı, tanımı tarih boyunca düşünürlerin, bilim adamlarının her zaman sorguladıkları iki önemli kavram olmuştur. Dolayısıyla bu iki kavramın bir araya gelmesiyle oluşan müzik kültürün kısa bir tanımını yapabilmek hiç de kolay değildir. Tanımın zorluğu müzik kültürü kavramının çok anlamlı oluşunda aranabilir. Müzik kültürü bir toplumun kimliğini oluşturmadaki önemli unsurlardan biridir. Müzik kültürü bir dizi sosyal süreçlerin bileşkesidir(Nacakcı, 2015, s.28).

Her toplum kültürlerin en yükseğine sahip olduklarına inanırlar (Güvenç, 1984, s.4). Bu durumda her toplum kültürlerini yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak için çaba sarf eder. Doğumdan ölüme kadar geçen sürede insanların yaşadığı topluma adapte olması ve toplum kurallarını benimsemesi bu aktarım doğal bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Müzik, kültürel belleğin ve toplumsal bilinçaltında yerleşik bulunan kültürel değerlerin taşıyıcısı olarak kültürel kimliğin oluşumunda, korunmasında ve sonraki nesillere aktarılmasında önemli rol oynar. Müzikte temel tutumlar, kabuller ve değerlerin esasları bulunur. Aynı zamanda çeşitli yönleriyle müzik semboliktir ve toplumun örgütlenmesini yansıtır. Çünkü müzik kültürün diğer tüm alanları ile kesişir (Helvacı, 2006, s.200).

Bütün kültürlerde müzik içinde barındırdığı yaşamsal, coğrafi, ekonomik bütün etkenleri bir sonraki nesle aktarmada önemli bir rol üstlenmektedir. Müzik ve kültür her bağlamda birbirlerini etkilemekte ve yönlendirmektedir. Toplum hayatında meydana gelen büyük değişiklikler müziği etkilemekte ve mevcut yaşantıyı yansıtan eserlerin verildiği gözlenmektedir.

KÜLTÜR AKTARIMINDA MÜZİĞİN ÖNEMİ

Toplumların yaşantılarına yön veren sosyal ve kültürel öğelerin en önemlilerinden biri de şüphesiz sanattır. Sanat içerisinde bulunduğu toplumları etkiler ve onlardan etkilenir. Bu konuda İmik:" Görsel ve işitsel medya araçlarının kullanım amaçlarına göre olumlu yönlerinin yanı sıra olumsuz etkilerinin olduğunu da söylemek mümkündür. Bu noktada karşılaşılan sorunlardan biri de sanatsal ve kültürel erozyondur. Müzik sanatı da günümüzde bu kültürel erozyonun yoğun biçimde hissedildiği alanların başında gelmektedir. Kendi kültüründen uzaklaşan bir neslin kültürümüzün gelecek nesillere aktarılması ve yaşatılması düşüncesine büyük zarar verebileceği unutulmamalıdır" (İmik,2012, s.1) demiştir.

Müzik yapıtları üzerinde siyasi, ekonomik, toplumsal imgeler vardır ve müzik kültürel bir olgudur. Bundandır ki müzik insanlar için geçmiş ve gelecek arasında bağlantı kuran bir köprü niteliğindedir (Şenocak, 2005, s.270). Müzik kültürünün gelecek kuşaklara aktarılmasında müziğin önemi ve işleminin kavranması Türk kültürünün yaşatılması bakımından son derece önemlidir.

Geleceğimizin teminatı olan gençlerimizin kendi kültürlerine yabancı birer birey haline gelmeleri kültürel yapımızın ve değerlerimizin kaybolmasına sebep olacağı gibi gelecek kuşaklara aktarılması imkanını da kısıtlayacaktır (İmik,2012).

TÜRKİYE'DE MÜZİK EĞİTİMİ

Müzik eğitimini üç ana bölümde inceleyecek olursak;

1-Genel Müzik Eğitimi: Herhangi bir bölüm ya da program gözetmeksizin herkese yönelik olarak verilen müzik eğitimidir. Türkiye'de ortaokul eğitimi alan tüm bireyler bölüm ve programları ne olursa olsun bu eğitime tabi tutulmaktadır.

2- Özengen Müzik Eğitimi: Genel müzik eğitimi ile yetinmeyip müziksel katılım ve doyum için bu alanda ilgili, istekli ve yatkın olanların parasal kazanç gözetmeksizin aldıkları eğitimi tanımlamaktadır.

3-Mesleksi Müzik Eğitimi: Müzik alanının bütününe veya bir dalını iş-meslek edinmek üzere müziğe yetenekli olanların aldıkları müzik eğitimidir. Mesleksi müzik eğitimi belirli süreçlerden geçerek tamamlanmaktadır.

Türkiye'de müzik eğitimi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olarak iki şekilde yürütülmektedir. Örgün eğitim bireylerin okul hayatı boyunca aldığı eğitimidir. Yaygın eğitim ise okul dışı her türlü etkinliği ve bu etkinliği düzenleyen kurumları kapsamaktadır. Bu kurumlara Halk Eğitim Merkezleri, müzik dernekleri veya kursları örnek olarak gösterilebilir.

Ayrıca müzik eğitimini mesleki ve genel müzik eğitimi adı altında incelemek gerekir. Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar geçen sürede müzik eğitimi bu şekilde yürütülmektedir. Mesleki müzik eğitimi müziği meslek haline getiren insanların aldığı eğitimi kapsamaktadır ve genellikle yüksek öğrenim seviyesinde devam etmektedir. Genel müzik eğitimi ise, örgün eğitim içerisinde anaokulu (okulöncesi), ilkokul, ortaokul, lise ve yüksek öğretim seviyesinde verilen müzik derslerini kapsar.

1948 yılına kadar sadece şehirlerdeki ilkokullarda verilen müzik dersi 1948 yılından sonra köy ilkokullarına da mecburi hale getirilmiştir. Bu müzik eğitiminde önemli bir gelişmedir. Öte yandan Cumhuriyetin ilk yıllarından beri ortaokullarda müzik dersi tüm yurttan mecburidir. Ayrıca 1974 yılından itibaren müzikle alakalı çeşitli dersler (koro, çalgı ve çalgı toplulukları) seçmeli olarak eğitimde yer edinmiştir. Lise programlarında ise müzik dersi 1952-1974 yılları arasında zorunlu- seçmeli, 1974-1978 yılları arasında zorunlu, 1978'den sonra tekrar zorunlu-seçmeli olarak yürütülmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar geline sürede müzik eğitiminin yaygınlaşmasındaki en büyük etken yeni kurulan devletin bu alandaki ihtiyaçların farkında olması idi. Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan Musiki Muallim Mektepleri bunun en güzel örneğini oluşturmaktadır. Ayrıca 1940 yılında Köy Enstitülerinden yetişen köy öğretmenlerinin aldıkları eğitimde müzik ve dans derslerine yer verilmesi Türkiye'de müzik eğitiminin en ücra köylere bile ulaşmasını sağlamıştır. Müzik bireyi ve toplumu besleyen başlıca insanca yaşam ve kültür damarlarından biridir. Müzik kültürü bu damarlardan bireye ve topluma akan kendine özgü bir kültürel öz sudur. Müzik eğitimi ise bu damarı açan, besleyen, işleyen ve geliştiren süreçtir (Uçan, 2005, s.399-405).

ARAŞTIRMANIN AMACI

Türk Milli Eğitiminin genel amaçları içerisinde "Kültürel değerleri benimseyen, koruyan, geliştiren bireyler yetiştirilmesi"; müzik dersi programının genel amaçları içerisinde de "Türk toplumsal-kültürel yaşamına ilişkin beklentiler ile yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak" şeklinde amaçlar bulunmaktadır. Bu çalışmada ilgili orta okul müzik dersi müfredatının Türk müzik kültürünü gelecek nesillere aktarılmasında yeterliliğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Müzik kültürünün doğru bir şekilde aktarılması, gelecek nesillerin Türk müzik kültürünü doğru bir şekilde öğrenmesi için gereklidir. Bu çalışma ilgili müfredatın yeterliliğini tespit ederek müzik kültürünün aktarımındaki sorunlara çözüm önerileri sunması açısından önemlidir.

YÖNTEM

Bu araştırmada öncelikle literatür taramasına yer verilmiştir. Daha sonra veri toplamak amacıyla Tarama yöntemi uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucunda toplanan veriler analiz edilmiştir. Analiz edilen veriler tablo ve grafikler halinde yorumlanmıştır.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini Kocaeli ili Karamürsel ilçesinde öğrenim gören Ortaokul 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Kocaeli ili Karamürsel ilçesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören Nazmi Oğuz Ortaokulu'nda 80 öğrenci, Atatürk Ortaokulu'ndan 70 öğrenci, Bekir İlhami Fatma Nedime Calp Ortaokulu'ndan 30 öğrenci, İmam Hatip Ortaokulu'ndan 40 öğrenci, 4 Temmuz Ortaokulu'ndan 70 öğrenci, Güzel kıyı ortaokulundan 27 öğrenci olmak üzere toplam 317 öğrenciden oluşmaktadır.

VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Verilerin toplanması sürecinde bir anket hazırlanmış ve hazırlanan anket güvenilirlik yönünden sınanmak üzere 20 öğrenciye uygulanmış ve yapılan düzeltmelerle ankete son şekli verilmiştir. Anketin uygulaması için Kocaeli ili Karamürsel ilçesi Milli Eğitim Müdürlüğünden ve Karamürsel Kaymakamlığından gerekli izinler alınmış, anket 2016-2017 eğitim öğretim yılında Karamürsel'de eğitim gören 8. sınıf öğrencilerine 28-31 Mayıs 2017 günü uygulanmıştır. Veri oluşturan anket uygulanırken dağıtılan 365 anketten 317 tanesi değerlendirmeye uygun bulunmuştur. Anketler okullarda ilgili müdür yardımcılarının gözetiminde müzik öğretmenleri tarafından uygulanmıştır.

Ortaokul Müzik dersi müfredatının Türk müzik kültürünü gelecek nesillere aktarmadaki rolünün tespit etmeye yönelik olarak hazırlanan anketin uygulanması ve toplanması tamamlandıktan sonra, anketler tek tek numaralandırılmış, sayım ve dökümü yapılmıştır. Verilen cevaplar bilgisayar ortamına söylendiği şekilde aynen girilmiş, daha sonra benzer cevaplar gruplandırılmış, tablo ve grafik haline dönüştürülmüştür.

BULGULAR VE YORUM

"Müfredatın amaçları içerisinde kültür aktarımına yer verilmiş midir?" araştırmanın birinci alt problemini oluşturmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı Müzik dersi öğretim programının incelenmesi sonucunda müzik kültürü konulu bir ünitenin var olduğu görülmüş, ancak Türk müzik kültürü ile ilgili amaçların yeterli olmadığı görülmüştür.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2006 yılında kabul edilen ilköğretim müzik dersi öğretim programında aşağıdaki genel amaçlara yer verilmiştir:

- 1) Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- 2) Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- 3) Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- 4) Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
- 5) Kişilik ve özgüven gelişmelerine katkı sağlamak,
- 6) Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- 7) Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,

Turkish Studies

- 8) Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- 9) Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- 10) Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- 11) istiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- 12) Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- 13) Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- 14) Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılâplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak.

Bu amaçlar incelendiğinde üç maddenin (4. 13.ve 14. maddeler) müzik kültürü ile alakalı olduğu görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi "Kazanımlar içerisinde Türk müzik kültürüne yer verilmiş midir?" şeklindedir. Müzik dersi programında araştırma konusuyla ilgili kazanımların da yetersiz olduğu görülmüştür.

Tablo-1. İlköğretim müzik dersi 5. sınıf müzik kültürü ile alakalı kazanımlar

	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
D. MÜZİK KÜLTÜRÜ	D.1. Bireysel müzik arşivi oluşturmaya istekli olur.	Öğrencilerin, müzik alanına ilişkin edindikleri veya ürettikleri her türlü çalışma, araştırma, kaset, cd, dvd vb. gereçlerle özgün bir arşiv oluşturmalarına yönelik etkinlikler düzenlenir. Oluşturulan arşivi arkadaşlarıyla paylaşmasına ilişkin uygun ortamlar hazırlanır.
	D.2. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.	Öğrencilerin müzikle ilgili araştırmalarında bilgisayar ve İnternet'ten yararlanabilmelerine ilişkin yönlendirmeler yapılır ve edinimlerini sunabilecekleri ortamlar oluşturulur. Ayrıca kendi yarattıkları çalışmalarını kayıt altına almaları sağlanır.
	D.3. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir.	Öğrencilere özellikle yakın çevrelerinde ve bölgelerinde dinlenen geleneksel müziklerimize ilişkin örnekleri araştırmaları ve dinlemelerine ilişkin yönlendirmeler yapılır. Bunun dışında, pop müzik, klasik müzik vb. müzik türlerinden seçkin örneklerin yer aldığı dinletiler de düzenlenebilir.
	D.4. Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlar.	Atatürk'ün müzik sanatçılara ve müzik kurumlarına verdiği önemi anlatan yayınlar araştırılıp sunulabilir (drama, tiyatro, panel vb. yollarla).
	D.5. Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanır.	Öğrencilerin Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden seçkin örnekleri dinlemelerine ilişkin etkinlikler yapılır ve şarkı ve türkülerden düzeylerine uygun olanlar birlikte seslendirilir. Ayrıca ilgili şarkı ve türkülerin kullanıldığı drama ve tiyatro etkinlikleri düzenlenebilir.
	D.6. Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlatan kaynaklara istekle başvurur.	Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlatan anekdot örnekleri araştırılarak dramatize edilebilir. Öğrencilerin bu konuda yapacakları sözlü, yazılı ve görsel çalışmaları arkadaşlarıyla paylaşmalarına olanak sağlayan ortamlar hazırlanır.

Tablo 1 incelendiğinde D.3 nolu kazanımın Türk müzik kültürü ile alakalı olduğu gözlenmektedir. Kazanımın etkinlikleri bölümünde bölgelerinde dinlenen geleneksel müziğimizden örnekler cümlesi öğrencilerin bölgelerinde dinlenen halk müziği ve sanat müziği eserlerini öğrenmeleri açısından önemlidir. D.5 kazanımında ise Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkılar kazanımında yine Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziğinden örnekler öğrenmelerine katkı sağlamaktadır.

Tablo-2. İlköğretim müzik dersi 6. sınıf müzik kültürü ile alakalı kazanımlar

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA	A.9. Yurdumuzdaki müzik türlerinden seçkin örnekler seslendirir.	Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziğinden seçkin örnekler, öğrencilerin ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun biçime dönüştürülerek verilmelidir.
D. MÜZİK KÜLTÜRÜ	D.1. Yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt eder.	Öğrencilere müzik türlerinden seçkin örnekler dinletilerek aralarındaki farkı hissetmeleri istenir. Sonraki aşamada ise dinletilen müziğin hangi türe ait olabileceği hakkında fikir yürütmeleri beklenir.
	D.2. Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini kavrar.	Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini içeren araştırmaların tartışma, münazara, panel vb. yöntemlerle sunulduğu etkinlikler düzenlenebilir.
	D.3. Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin düşüncelerinin kavrar.	
	D.4. Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerini anlamak için çeşitli kaynaklardan yararlanır.	Öğrencilere araştırmalarında yazılı ve görsel kaynakların yanında bilişim teknolojilerinden de yararlanabileceklerini hatırlatan yönlendirmeler yapılır.
	D.5. Müziklerle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.	

Tablo 2 incelendiğinde A.9 no.lu kazanımda Türk Halk müziğinden ve Türk Sanat Müziğinden eserleri öğrenmeleri sağlanmaktadır. D.1 no.lu kazanım olan "Yurdumuzda bulunan başlıca müzik türlerini ayırt eder" kazanımı ülkemizde kullanılan müzik türlerini öğrenmeleri bakımından önemlidir. Ayrıca aynı kazanımın etkinlikleri kısmında ise bu müzik türlerinden seçkin örnekler dinletilmesi ise öğrencilerin ulus müziğimiz hakkındabilgi sahibi olmalarını sağlamaktadır.

Tablo-3. İlköğretim müzik dersi 7. sınıf müzik kültürü ile alakalı kazanımlar

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA	A.7. Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir.	Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çoksesli Türk müziğinden seçkin örnekler, öğrencilerin ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun biçime dönüştürülerek verilmelidir.
B. MÜZİKSEL YARATICILIK	C.4. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır.	Öğrencilerden çeşitli kaynaklardan halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırmaları ve bu öyküleri canlandırma, drama, slayt, panel vb. yöntemlerle sunmaları istenebilir
D. MÜZİK KÜLTÜRÜ	D.1. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır.	
	D.2. Uluslararası müzik türlerini tanıır.	Uluslararası müzik türlerinden seçkin örneklerin yer aldığı dinleti etkinlikleri düzenlenir.
	D.3. Dinlediği uluslararası müzikleri türlerine göre ayırt eder.	
	D.4. Müziklerle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.	
	D.5. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde Türk müziğinin geliştirilmesine verdiği önemi açıklar.	Atatürk'ün güzel sanatlar içinde Türk müziğine verdiği önemi anlatan kaynaklardan yararlanılarak, konunun anlaşılmasına yönelik tartışma, panel vb. etkinlikler düzenlenebilir. Konuyla ilgili olarak Atatürk'ün anlarından alınmış bölümler canlandırılabilir.
	D.6. Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini öğrenmeye istekli olur.	Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini konu alan araştırmalar yapılır ve araştırma sonuçlarının sınıfça tartışılması sağlanabilir.

Tablo 3 incelendiğinde A.7 nolu kazanımda yurdumuzdaki müzik türlerinde eserler seslendirir denilmektedir. Bu kazanımda Yurdumuzdaki halk müziği ve sanat müziğinden örneklerin öğrenildiği görülmektedir. C.4 no.lukazanımda ise Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır. Bu kazanımda da türkülerimizden seçkin örnekler öğrenmeleri desteklenmektedir. D.1 no.lu kazanımda ise yapılan araştırmalarla öğrendiklerinin pekiştirilmesi sağlanmaktadır.

Tablo-4. İlköğretim müzik dersi 8. sınıf müzik kültürü ile alakalı kazanımlar

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA	A.3. Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerinden uygun örnekleri dinlemekten hoşlanır	Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerine ilişkin seçkin örneklerden oluşan dinletiler düzenlenir.
	A.6. Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir.	Seviyeye ve ses sınırlarına uygun geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çoksesli Türk müziğinden seçkin örnekler verilmelidir.
C. MÜZİKSEL YARATICILIK	C.2. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır.	Öğrencilerden halk türkülerinin yaşanmış öykülerini görsel ve yazılı kaynaklardan araştırmaları istenir. Bu araştırmaların drama, slayt, canlandırma, panel vb. yöntemlerle sunumu için uygun ortamlar oluşturulur.
D. MÜZİK KÜLTÜRÜ	D.1. Geleneksel Türk müziklerine ilişkin türleri ayırt eder.	Türk Halk Müziği (kırık hava, uzun hava) ve Klasik Türk Müziği'ne ilişkin (fasıl, tasavvuf, askeri, vb.) başlıca türlere ilişkin seçkin örneklerden oluşan dinletiler düzenlenir.
	D.2. Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklar.	Öğrencilere kağıtlar dağıtılır ve bu kâğıtlara dinledikleri müziklerle ilgili sorulara cevap yazmaları istenir: a) Dinletilen müziğin türü nedir? b) Müziğin bestecisi kimdir? c) Müzik bana ne hissettirdi? d) Kullanılan enstrümanlar neler olabilir? e) Şarkının dinamiksel grafiği nasıldır? f) Müzik bana neyi hatırlattı?
	D.3. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır.	
	D.4. Dinlediği değişik türdeki müziklerden arşiv oluşturur.	Müzik türlerine ilişkin seçkin örneklerden oluşan dinletiler düzenlenir
	D.5. Atatürk'ün yeni müzik kurumlarımızın açılmasında ve müzik sanatçılarının yetiştirilmesindeki önderliğini örneklerle açıklar.	
	D.6. Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrar.	
	D.7. Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları ve sağlanan gelişmeleri anlatır.	Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları ve sağlanan gelişmeleri araştırmaları ve bu araştırmaların sonuçlarını ortaya koyan bir sunum yapmaları istenebilir.
	D.8. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi kavrar.	Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemi araştırmaları ve araştırma sonuçlarını sınıfta sunmaları istenir. Sunumlarında bilişim teknolojisi, slayt, yazılı ve görsel materyallerden yararlanabilecekleri hatırlatılır.

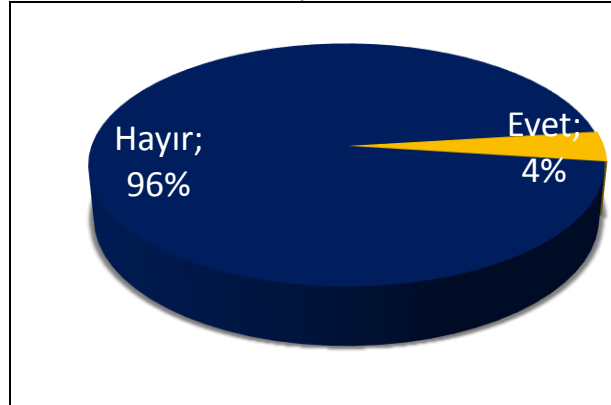
Turkish Studies

Tablo-5. "Kopuz" kelimesinin anlamını biliyorum diyen öğrencilerin verdiği cevaplar

İFADELER	N
3 TELLİ SAZ	4
BİR MÜZİK ALETİ	3
BÜTÜN ÇALGILARIN BAŞI	2
AŞIK VEYSEL	1
MANDOLİN	1
SAZA BENZER ALET	1
TÜRKLERİN BİR ÇEŞİT SAZI	1
Toplam	13

Tablo 4 incelendiğinde Türk müzik kültürüne yönelik konuların 8. sınıf seviyesinde arttığı görülmektedir. A.3 kazanımı öğrencilerin diğer Türk toplum ve topluluklarının eserlerinden örnekler öğrenmeleri ve bu sayede diğer Türk devletlerinin müziklerini dinleyerek aradaki benzerlikler üzerine düşünmeleri sağlanmaktadır. A.6 kazanımı ise yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirmesi ve Halk müziğimiz ve Sanat müziğimizden örnekler öğrenmesini sağlamaktadır. C.2 kazanımı ise kültürümüzde önemli bir rolü bulunan Türkülerimizin hikayelerini öğrenmeleri açısından önemlidir. yaparak yaşayarak öğrenmeleri öğrendikleri eserleri daha uzun süre akılda tutmalarına yardımcı olabilmektedir. D.1 kazanımı geleneksel Türk müziklerine ilişkin türleri ayırt etmelerine ve dinledikleri eserleri bilinçli, türünü ayırt ederek dinlemelerine katkı sağlamaktadır. D.3 kazanımı ise C.2 kazanımını desteklemektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Orta okul 8. sınıf öğrencilerinin Türk Müzik kültürü konusundaki bilgileri yeterli midir?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu kapsamda Kocaeli ili Karamürsel ilçesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında örgün eğitimde yer alan 317 öğrenciye 28-31 Mayıs 2017 tarihleri arasında uygulanan anket sonuçları aşağıdaki gibidir:

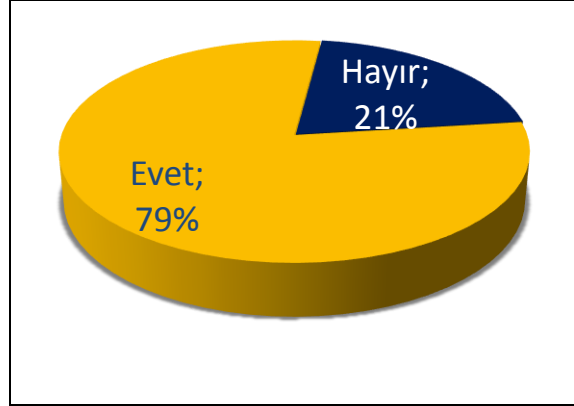
Grafik-1 "Kopuz kelimesinin anlamını biliyor musunuz?"

1. soruya öğrencilerin %96'sı Hayır cevabı vermiştir. Evet cevabı veren % 4'lük dilimdeki öğrencilerin 2. soruya verdikleri cevaplar ise aşağıdaki gibidir:

Tabloya bakıldığında Evet cevabı veren 13 öğrenciden 8'i kopuzun bir saz olduğunu, yalnızca bir tanesi ise Türklerin bir çeşit sazı olduğunu cevabını vermiştir. Öğretim programında 7. sınıf seviyesinde enstrüman bilgisine yer verilmiş olmasına rağmen milli kültürümüzün parçası olan enstrümanlardan bahsedilmemesi bu oranın düşük olmasının sebebi olduğu kanaati uyandırmaktadır.

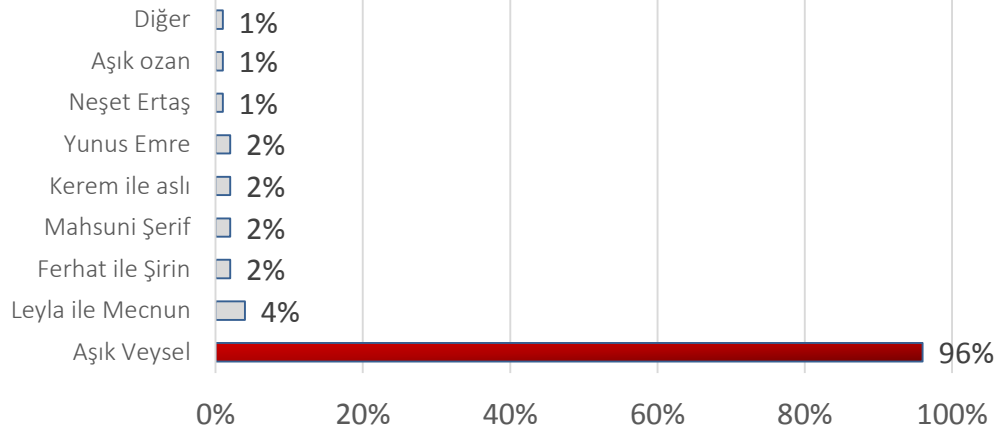
Anketin 3. ve 4. sorusu ilişkili sorulardan hazırlanmış olup, soruda öğrencilere "Bildiğiniz Aşık ismi var mı?" sorusu yöneltilmiş, Evet cevabı verenler için 4. soru "Bildiğiniz Aşık isimlerini belirtir misiniz?" şeklinde sorulmuştur.

Grafik-2. "Bildiğiniz aşık ismi var mı?"

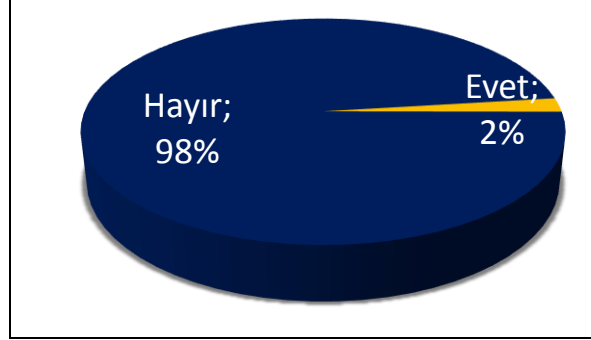

Öğrencilerin % 21'i Hayır, % 79'u Evet cevabını vermiştir. Evet cevabını veren %79'luk kesim ise bildikleri Aşık ismi olarak büyük oranda Aşık Veysel cevabını vermiştir.

Grafik-3 "Bildiğiniz aşık isimlerini belirtir misiniz?"

Verilen cevaplar incelendiğinde Aşık Veysel isminin öğrenciler tarafından yüksek düzeyde bilindiği görülmektedir. Bunun nedeni olarak Türkçe ve Sosyal Bilgiler dersi müfredatlarında da Aşık Veysel ile ilgili konular bulunması ve dolayısıyla pekiştirme ile konuyu daha iyi anlaşıldığı düşünülmektedir. Diğer konularda yapılacak pekiştirmenin de faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Grafik-4 "Müzik derslerinde herhangi bir AĞIT öğrendiniz mi?"

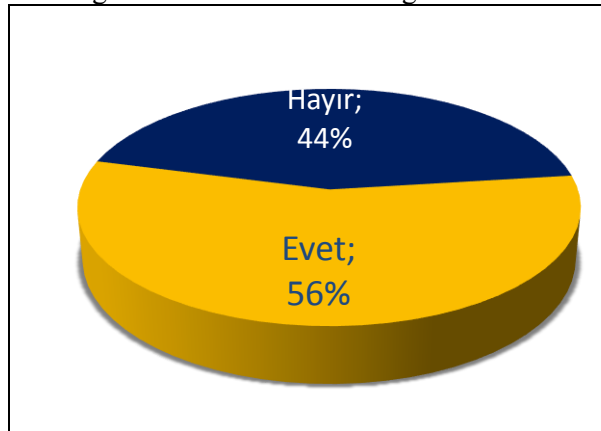
Öğrencilere yöneltilen 5. ve 6. sorularda birbirleri ile ilişkili sorulardır. 5. soruda öğrencilere ." Müzik derslerinde herhangi bir "AĞIT" öğrendiniz mi?" sorusu yöneltilmiş öğrencilerin%98i bu soruya hayır cevabı vermiştir. Milli kültürümüzün önemli bir parçası olan ağıtların bu seviyede bilinmesi gelecek nesillere aktarımı açısından sorun oluşturmaktadır. Eğitim programında bu konuya yer verilmesi ve örneklenilmesi bu oranı muhakkak etkileyeceği düşünülmektedir.

6. Soruda ise öğrencilere. Öğrendiğiniz ağıt isimlerini belirtir misiniz? sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilere sorulan 6. soruya ise verilen cevaplar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo-6 "Öğrendiğiniz ağıt isimlerini belirtir misiniz?"

İFADELER	Öğrenci sayısı
YARİM İSTANBULU MESKEN Mİ TUTTUN	2
«'ÖLENLERİN ARKASINDAN SÖYLENİR'»	2
YÜKSEK YÜKSEK TEPELERE	1
SARI GELİN	1
MÜZİK BAMBAŞKA	1
DÜNYA NE GÜZEL OLSA	1
Toplam	7

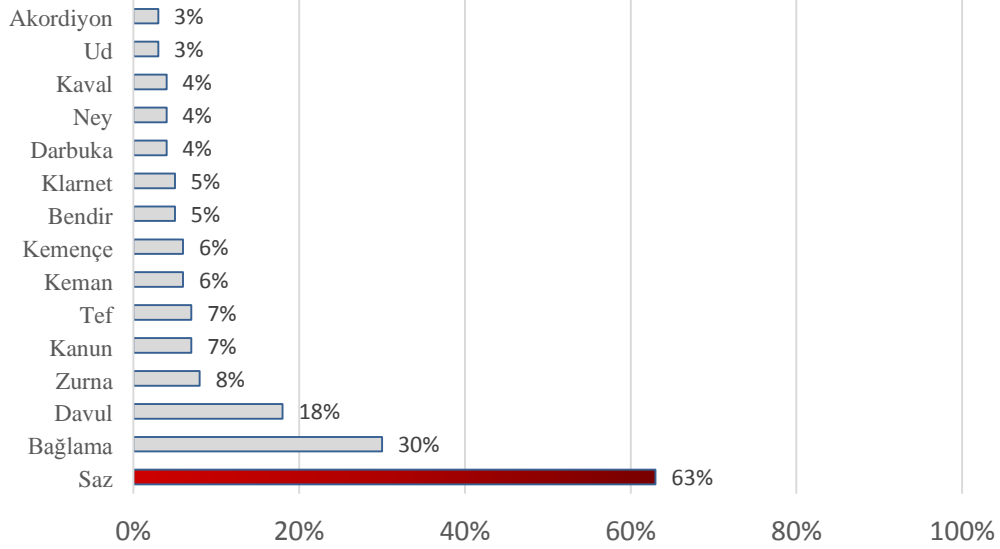
Öğrencilere uygulanan anketteki 7. ve 8. sorularda birbirleri ile ilişkili sorulardan oluşmaktadır. 7. soruda öğrencilere ."Türk Halk Müziği enstrümanlarından bildiğiniz var mı?" sorusu yöneltilmiştir. öğrencilerin %56'sı bu soruya Evet cevabı vermiştir. Yine aynı soruya öğrencilerin %44' ü Hayır cevabı vermiştir.

Grafik-5 "Türk Halk Müziği enstrümanlarından bildiğiniz var mı?"

Turkish Studies

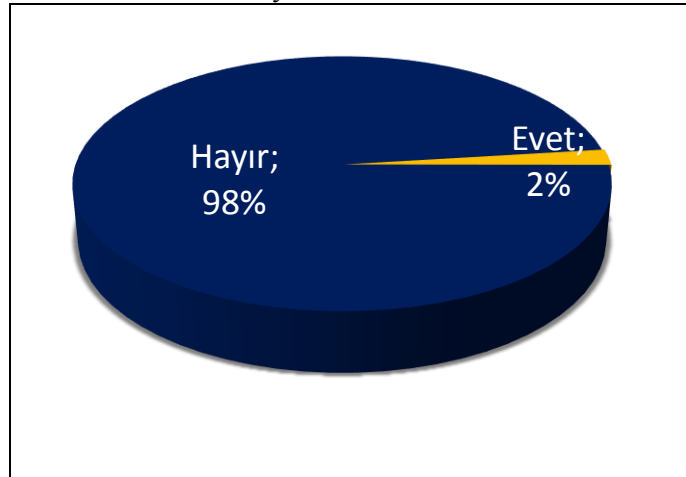
8. soruda ise öğrencilere "Bildiğiniz Türk Halk Müziği enstrümanlarını belirtir misiniz?" diye sorulmuştur. Evet cevabı veren öğrencilerin %63' ü sorulan soruya "Saz" cevabı vermiştir. Verilen diğer cevaplar aşağıdaki grafikte belirtilmiştir

Grafik-6 "Bildiğiniz Türk Halk Müziği enstrümanlarını belirtirmisiniz"

Öğrencilere uygulanan anketin 9. ve 10. soruları birbiri ile ilişkili sorulardır. 9. soru "RAST kelimesinin anlamını biliyor musunuz?" şeklinde sorulmuştur. Öğrencilerin % 98' i bu soruya Hayır cevabı vermiştir. 8. sınıf seviyesinde bu konudan bahsedilmesine rağmen oranın bu kadar yüksek çıkması düşündürücüdür. Konu dizilerle beraber verilmiş ve makamların tampere sistemleri öğrencilere dinletilmiştir. Uygulanan öğretim tekniklerinin de bu konunun anlaşılmasında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Grafik-7 "Rast kelimesinin anlamını biliyor musunuz?"

10. soruda ise öğrencilere "RAST kelimesinin ne ifade ettiğini açıkça yazınız." sorusu yöneltilmiş ve verilen cevaplar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

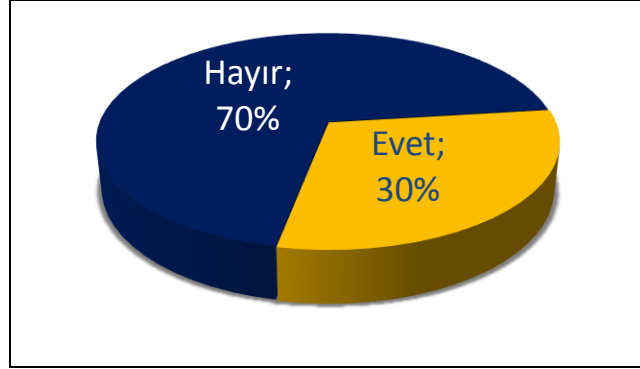
Turkish Studies

Tablo-7"RAST kelimesinin ne ifade ettiğini açıkça yazınız."

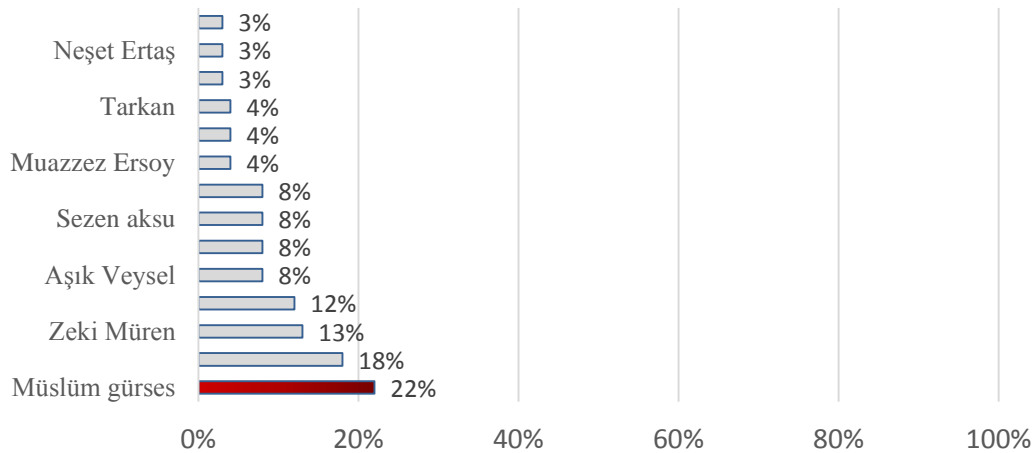
İFADELER	N
RASTGELE	2
RASTLAMAK	2
MAKAM	2
DİĞER	1
Toplam	7

Tabloda görüldüğü üzere Rast kelimesinin makam ismi olduğunu 2 öğrenci bilmiştir.

11.soruda öğrencilere "Türk Sanat müziği bestecilerinden herhangi birinin ismini biliyor musunuz?" sorusu sorulmuş, 12. soruda ise evet cevabı verenlerden cevaplarını açıkça belirtmeleri istenmiştir. 11. soruya öğrencilerin % 70 i Hayır cevabı vermiş,%30 u ise soruyu Evet olarak cevaplamıştır.

Grafik-8"Türk Sanat müziği bestecilerinden herhangi birinin ismini biliyor musunuz?"

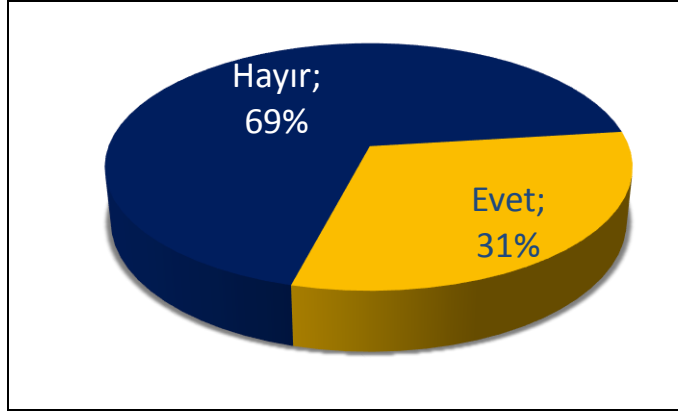
12. soruya verilen cevaplar ise aşağıdaki grafikte görüldüğü gibidir:

Grafik-9 "Bildiğiniz Türk Sanat Müziği bestecilerini belirtir misiniz?"

12. soruda verilen cevaplar kontrol edildiğinde yalnızca Zeki Müren' in adının doğru cevap olduğu, ancak diğer önemli Türk Sanat Müziği bestecilerinden hiçbirinin adının yazılmadığı görülmektedir. Öğretimprogramına bu konu ile ilgili bir konunun veya alt bölümün eklenmesi mutlaka bestecilerimizin öğrenilmesi ve öğretilmesini kolaylaştıracaktır.

Ankette sorulan 13. ve 14. sorularda birbiri ile bağlantılı sorulardır.sorulan 13. soruda öğrencilere " Türk Sanat Müziği Enstrümanlarından bildiğiniz var mı?" sorusu yöneltilmiştir.

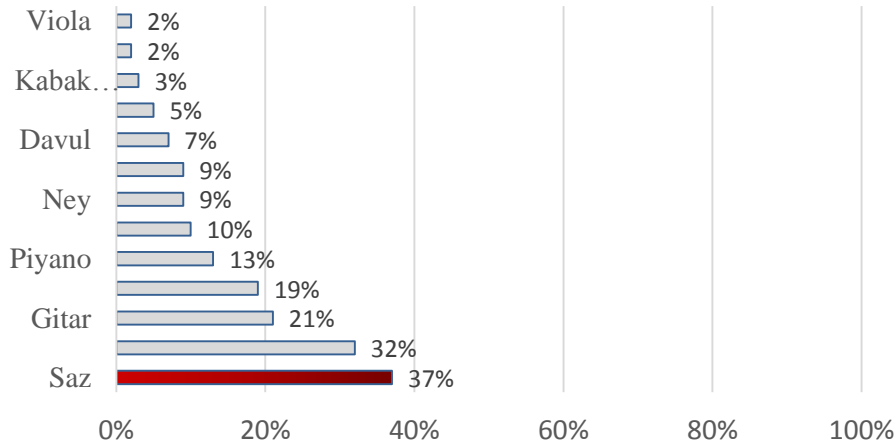
Grafik-10."Türk Sanat Müziği enstrümanlarından bildiğiniz var mı?"

13. soruda öğrencilere Türk Sanat Müziği enstrümanlarından bildiğiniz var mı? sorusu yöneltilmiş Ankete katılan öğrencilerin %69 u sorulan soruya Hayır cevabı vermiş %31 i ise soruyu Evet olarak cevaplamıştır. Kültürümüz için önemli olan sazlarımızın eğitim programında yer alması ve gereken önemin verilmesi hem sazlarımızın bilinmesi hem de icrası bakımından oldukça önemlidir.

14. soruda öğrencilere,Bildiğiniz Türk Sanat Müziği enstrümanlarını belirtir misiniz? Sorusu yöneltilmiş ve verilen cevaplar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Grafik-11."Bildiğiniz Türk Sanat Müziği enstrümanlarını belirtir misiniz?"

7.sınıf seviyesinde öğretim programında enstrümanlar konusu işlenmektedir. Bu konunun dabatı müziği enstrümanları ile birlikte verilmesi öğrencilerin konuyu öğrenmelerini zorlaştırmaktadır.

Sadece Türk müziği enstrümanlarının işlenmesi ve konunun görselleştirilmesi şüphesiz yukarıdaki oranlarının artmasına katkı sunacaktır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bulguları incelendiğinde Milli Eğitim Bakanlığı 2006-2017 tarihleri arasında uygulanan Ortaokul Müzik Dersi Programının milli müzik kültürümüzü tam anlamıyla öğrencilere aktaramadığı görülmektedir. Müzik kültürümüz için önem teşkil eden aşıklık geleneğimizin, tarih boyunca çalıp geliştirdiğimiz çalgılarımızın, bölgesel müzik kimliklerimizin ve uygun örneklerinin, milli müzik kültürümüzün oluşmasına katkı sunmuş sanatçılarımızın ve tarihi şahsiyetlerin, yine müzik kültürümüzü yansıtan eserlerin öğrenci seviyelerine uygun olarak çoğaltılması gerektiği düşünülmektedir. Söz konusu konuların müfredatta daha fazla bulunmasının öğrencilerin bu konuda bilinçlenmesi ve kültürün aktarımına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Uygulanan anket sonucunda öğrencilere yöneltilen sorularda milli kültürümüz açısından bilinmesi gerekli görülen konularda öğrencilerin verdiği cevapların bu alanlarda yeterli olmadığı, bu durumun müzik kültürümüzü gelecek nesillere aktarımında sorunlar oluşturacağı öngörülmektedir.

Araştırma içerisinde bahsedildiği gibi müzik ile kültür aktarımı gerçekleşmektedir ve müzik kültürden birçok öğeyi yansıtmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı Türkçe dersi ve Sosyal Bilgiler dersi programlarında milli kültür adına üniteler bulunmaktadır. Milli müzik kültürünün devamı için Müzik dersi eğitim programında da milli müzik kültürü başlığında bir ünitenin bulunması, öğrencilerin müzik kültürümüz hakkında bilgi edinmesi ve gerekli donanıma sahip olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Öğretim programları hazırlanırken bütüncül bakış açısı ile değerlendirilip dersler arasındamilli kültür ile ilgili temaların eş zamanlı planlanması konuların öğrenci tarafındandaha iyi anlaşılmasına katkı sunacaktır.

Ortaokul Müzik Dersi Programında bulunan eserlerin öğrenci seviyesine uygun olan, müzik kültürümüzün temelini teşkil eden türkü ve şarkılardan seçilmesi ve bu eserlerin dinletilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında uygulanan yeni öğretim programı incelendiğinde bahsedilen konularla alakalı kayda değer bir değişimin olmadığı tespit edilmiştir. Milli müzik kültürümüzün yaşatılması ve aktarılması için yapılacak çalışmalar gelecek nesillerin kültürel olarak kendini geliştirmesine ve bunun sonucu olarak da kültürümüzün korunarak aktarılmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Açıl, Ahmet, 2015, Yaşayan Aşıklık Geleneğinin Müzik Eğitime Etki ve Katkıları (Sivas İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Aksu, Cahit (2015), Türkiye'nin Geliştirilecek Ortaokul Müzik Öğretim programında Bulunması Gereken Bazı Genel Amaçlar, Milli Eğitim Bakanlığı dergisi, 2015 Yaz 217. Sayısı, Ankara
- Budak, Ogün Atilla, 2006, Türk Müziğinin Kökeni-Gelişimi Phoenix yayınları Ankara
- Güvenç, Bozkurt, 1984 İnsan ve kültür. Remzi Kitapevi, İstanbul
- Helvacı, Z., 2006, Kültürel kimlik bağlamında müzik kültürümüz ve AB süreci, Sevdâ Cenap And müzik vakfı yayınları, Ankara
- Kaygısız, Mehmet, 2000, Türklerde müzik, Kaynak yayınları, Ankara
- Nacakcı, Zeki, Canbay, Alaattin, 2015, Müzik Kültürü, Pegem Akademi Yayınları, Ankara

-
- Ertürk, Selahattin, 1979, Eğitimde Program Geliştirme ,Ankara
- Tanrıkorur, Cinuçen, 2003, Osmanlı dönemi Türk musikisi, Dergah yayınları, Ankara
- Turan, Şerafettin, 1990, Türk kültür tarihi, Bilgi yayınevi, Ankara
- İmik, 2012, İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi ISSN: 1309-9876 E-ISSN:1309-9884, Cilt/Vol. 2 Sayı/No.4 (2012): 47-59
- Uçan, Ali, 1997, Geçmişten günümüze, günümüzden geleceğe Türk müzik kültürü, Bildiri Metni 4. Uluslararası Türk Kültür Kongresi, Ankara
- Uçan, Ali, 1998, Atatürk ve müzik inkılabına genele bir bakış, Opera bale dergisi, D.O. Balesi genel müdürlüğü yayını, Ankara
- Uçan, Ali, 2005, Müzik eğitimi Temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum Evrensel müzik evi yayınları, Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı, 2007, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara
- <http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunikkefd/article/viewFile/1021004163/1021003987>
- <http://tdk.gov.tr>